

LUBLANSKE

NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA,

Sabbota 9. d.

Grudna 1797.

Nro. 98.

Dunej 29. Lislagnoja.

Na povelje nih Zefarske Svitlosti je gospod Probst Eberle v' versto rastavil vso taisto perpravo, katęra je bila nabrana sa nauk od naravfkeh rezhi. To je, kar narava ali natura stvari sapopade na nebi v' svęsdneh rezheh, na semli shivál, inu med ludmi umętnih snajdenov. Ta perprava se bode sanaprej ufaki tęden kasala taistim, katęri se kej nauzhiti shelę. Naravfke stvari (phisifche) bodo stale odperte sledno frędo od devetih do ene ure; svęsdna perprava sledno sabboto tudi od devetih do ene. Svitli Zefar posebno fkerb ima sa podloshne, slasti sa mlad-

den-

denzhe, de bi se isuzhili v'teh rezheh, katereh sposnanje dosti pomaga, de se zhlovefhke nadloge smajnfhajjo; sakaj nevednost je mati vse shlaht urashne inu shkodlive neumnoſti. Ker zhlovek neve usrok ali perzhetik, od kod ta ali una rezh pride; sakaj inu kako je ona; se rado sgodi, de nevednost usroka naravſkeh rezhi sapele zhloveka v'smoto ſvoje pameti, v'urashie, v'nevarnost ſvojiga sdravja. Saſtopnoſt pa, inu reſnizhno sposnanje teh ſtvari, katere se v'rojſtvini inu naravi, to je, v'naturi ſnajdejo perſhge pravo luzh, de ve ſledno ſtvar, prav k'ſvojimu pridu oberniti.

Ogerſki oroſhniki ſo domu ſpuſhjeni, vender ſe neſmejo zlo vſi raſjiti, dokler povele nepride, de ni vezh treba, de bi v'oroſhji ſtali.

Graf Juri Feſtetizh je eno ſholo narędil na Ogerſkim ſa nauk v'gospodarſtvi, ſlaſti kar ſadene polſke deſa. K'timu poduzhenju je odlozhil 200. johov polja, 100. johov travnikov, 100. johov leſa inu hriba, 20. johov verta ſa ſadne dreveſa, inu ſelishha; inu en vinograd. Sholarji jo dvojni; eni ſe uzhe ſa imenitniſhi gospodarſto per graſhinah; drugi pa ſa majniſhi gospodarjenje na ſemlah. Med take ſholarje ſo perpuvheni kmętiſki otrozi, katere goſpod graf ſaſtojn v'ſholo uſame, vezh let isuzhiti puſti, inu ſadnizh eno ſemlo udęl, de jo obdeſlujejo, inu goſpodarji poſlanejo. — Od vſih krajov frezhneh zefar-

zefarſkehi deſheſi ſliſhimo, de ſo ljudje zhedalej
bol preprifani, inu de radodelnoſt gori jemle;
ako bi vſi pridni bili, bi nebilo med nami be-
razhov inu potepuhov, ſakaj naſha mati ſemla
ni mazhaha taiftim, kateri jo ſa mater ſpoſhtujejo.

Lafhko.

Viſharji zisalpinſke republike ſo na dan po
vernih duſhah oſnanit puſtili vſim prebivalzam
nih deſhele, rekozh: Deſhelani! Mir s'Zefarjam
inu Ogerſkim Pemſkim Kralam je na tako terd-
no podſtavo uterjen, de bode obſtal. Zisalpinſka
republika je poterjena, ſpoſnana, inu v' to ſto-
pino poſtavlena, na kateri je benedſka republi-
ka popręd bila. Vi ſte republikanzi, inu ſe ni-
mate dalaj nizh bat. K' ti republiki ſliſhi Lom-
bardia, Mantova, Bergamo, Breſcia, en del Ve-
rone, Modena, Bologna, Ferrara, inu Romag-
na; tudi Maſſa, inu Valle Tellina. Podverſite
ſe tedaj novem poſtavam, inu uſhivajte vaſhiga
truda perdelik.

Po teh beſedah piſhejo, kaj ſa ene goſpoſ-
ke bodo deſhele ladale, kaj bode pruti franzo-
ſam ſa eno derſhanje, inu kako ſe kupzhia u-
ravnati ima; tudi kaj bode tręba ſturiti, de ſe de-
ſhelam pomaga k' denarjam inu k' mozhi priditi.

General Bonaparte je bil prejet s' velikim
veſelam inu zhaſtjo v' Majlandu. Zheterti dan
Liſtagnoja je franzoſke ſoldate preględal, inu im

pove-

povedal, de je isvoljen sa vajvoda super anglese
tedaj imajo biti perpravleni, de se bodo kekaj
bojovat fhli.

Bonaparte si je tudi persadeval zisalpinško
republiko v' eno terdno versto djati. Ona je ras-
delena v' dvajset okrajn. Te okrajne se imajo
jaderno posvetovat, de bodo 240. mosh isvolili,
katerih 160 imajo v' velikim sbiralishki sedeti, inu
80. v' sbiralishki tih starishkih. Na 21. dan Listag-
noja morejo ukup priditi. Minister ozhitne var-
nosti inu zhes Pravizo je franzoski general Pig-
nole. En poslanik pojde v' Genovo sa nekitere
rezhi poglihat, inu potle v' Rim. Pravio, de
25,000. franzosov ostane pod generalam Fiorella
v' slushbi na Majlanderfkim, kateri bodo plazho
ulekli od zisalpinarjov.

Dvanajsti Listagnoja je dal Bonaparte eno
osnanilo na vse zisalpinze, v' katerim beseda ta-
ko leti, kakor bi slovo od nih jemal. Im per-
terdi perjasnost franzoske republike, daje dobre
svete, inu pravi, de sedaj gręde prozh na po-
vele franzoskih visharjov, vender oblubi nasaj
pridit, ako bi zisalpinia utegnila v' kako nevar-
nost perhajati.

Po zęli zisalpinii je tri millione inu 239-
1000. dush, rasdelena je v' 20. okrajn ima sledna
poglavitno mesto. Te mesta se imenujejo: Mas-
sa Carrara, Zento, Kremona, Ferrara, Desen-
zano, Reggio, Faenza, Komo, Brescia, Man-
tova,

tova, Lecco, Majland, Modena, Bologna, Rimini, Bergamo, Pavia, Verese, inu sa okrajno Adda she ni raslozheno, katęro męsto bode glava.

Franzofko.

Sędmi inu ofmi dan Listagnoja so svet imęli, kako se bodo vishali otoki inu selisha v' Ameriki. Tamkaj imamo otoke Shent Domingo, Kajanna, inu otoke pod vetram imenovane. Tukaj bode shešt mosh sa visharje postavljenih, ti bodo sodnike inu perfekshene moshe postavljali, foldate preskerbęli, mir inu varnost ohranili, ludi napolovali k' radodęlnosti, fkerb sa firote inu vedove imęli. Samorzi nimajo biti fushni, temuzh dershani, kakor domazhi, ako so pridni, semlo obdelujejo, al se na rozhno dęlo podado. Visharji nesmejo nobene rezhi v' shtant usęti, al tovarfhi biti eniga v' shtant usetiga premoshenja, ampak se imajo pezhati samo s' fkerbjjo sa deshelnę opravila.

Premoshenje kojnikov maltesarskiga ordna je noter potęgneno, inu timu ordnu oduseti; kojniki dobojo na nih shive dni eno plazho sa shivesh.

Anglia.

Kral ni mogel admirala Dunkan obiskat savolo vętra, se je vernil, inu drugi dan Listagnoja je parlament odperl. Pruti sbranim gof-podam

podam je rekel: Meni je šal, de nisim bil v' stani mir s' franzosam narediti. Vi bodete sposnali, de sim sebi persadel, kar sim mogel; al franzos se ni otel nizeh udati. Se sanesem na moje podloshne, de se bodo svesto sa svoj dom potegnili, dokler sovrashnika na bolshi misel perpravimo. Vojška bode sizer dosti potrebovala; al vi veste, de je bolshi nekaj maliga vagat, kakor ob vse pridit.

Kader je Kral is Parlamenta odsheh, so se en zhas med seboj prepirali, sadnizeh pa vender vso pomozh k' vojški pervolili.

Lord Dulkan je pershel v' London, je bil zhashto v' Parlamenti prejet, med narvishi gospodo gori uset, inu luditvo mu je kojne ispreglo, inu kozhio samotesh pelalo noter do negove hifhe s' veselim ukanjam.

Admiral Vinzent je pershel, so dan Kosaperska v' Lisabon s' dvanajst verstnemi barkami; deset ih je pustil pred brodam Kadix, de ga sapersajo. Amiral Kurais krisha semterke pred franzoskim brodam Brest.

Perpravljajo pe' vsih bregih sraven morja, de se bodo v' bran postavili, ako bi frenzosi otli na suho k' nam prestopit; ena mnoshiza bark bode gori inu doli hodila, de bode varovala nashe deshele.

Hollandiski admiral Vin'er se v' Londoni
ujet, pa vunder v' zhafti inu lepo dershan.

Shvedsko.

Stokholm 31. Kosaperska. Danes je bila
kralęva poroka; En shkof je porozhal, dva sta
sraven itala. Potle je bila vezherja ozhitno, de
je ufaki ględat smęl. Po vezherji je Kral s' Kra-
lizo prvi raj sturil, potle s' materjo, inu s' Prin-
zesinami, Kraliza nevēsta je plesali s' obęma vaj-
vodama. Sa njo so plesali kralęva gospōda.

Nemshko.

Devętnajsti dan Kosaperska je nash novi
Kral generale inu ministre saflisihal inu povele
dajat sazheł.

Lublana

Tę dni so hodili kojniki inu pęshzi skusi
Lublano, kateri so na notrajnim krajnskim itali,
inu so prestavleni zhes simo al na dolęnsko, al
na shtajersko; de bodo lashifhi mervo inu shi-
vesh dobivali. Dosti batallionov pa je na Krafi,
inu v' Gorishkim ostalo, inu she sedaj dełajo,
shanze, osidje, inu sakope per Duinu, inu sploh
na benędski meji.

Povędanje od slovenškiga jesika.

Od grosovitnosti tih slovenzov je pershel
pregovor med Avarzimi, de slovenez ni zho
vek.

Pa so tudi Avarzi gerdo delali s' slovenzam,
kader so ga premagali, ga v' fushnost spravili;
tako de ime slovenez je per nih ime eniga fush-
niga postalo.

To ime se šte dan danafhni v' ptujih jesi-
kih snajde, inu fushniga pomeni; tako delczh je
floveze ponifhalo nih nevfmilenje pruti prema-
ganim foverafhnikam.

Vmerli fo v' Lublani.

29. dan.

Joannes Majer, flushabnik, 48. l. v' Rebr
Nro. 168.

30. dan.

Marjeta Janizh, vedova, 50. l. v' fhpitalfki
Nro. 266.

Maria N. dekle, 35. l. v' blatni vafi N. 135.

Gospod Josef Veifenreiter, vosni komifar, 45.
l. v' flonovi gafu Nro. 35.

**Shitna zena v' Lublani na tergu
ta 2. dan Grudna 1797.**

	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pfheniza 1, mernik	2	5	2		1	56
Turfhiza - - -	1	25	—	—	—	—
Rosh - - - -	1	27	1	24	1	20
Jezhmen - - -	1	14	—	—	—	—
Profo - - - -	1	18	—	—	—	—
Ajda - - - -	1	15	—	—	—	—
Ovef - - - -	—	58	—	—	—	—

Vendana od Lublanskke mefne Gospofke
na 2. dan Grudna 1797.